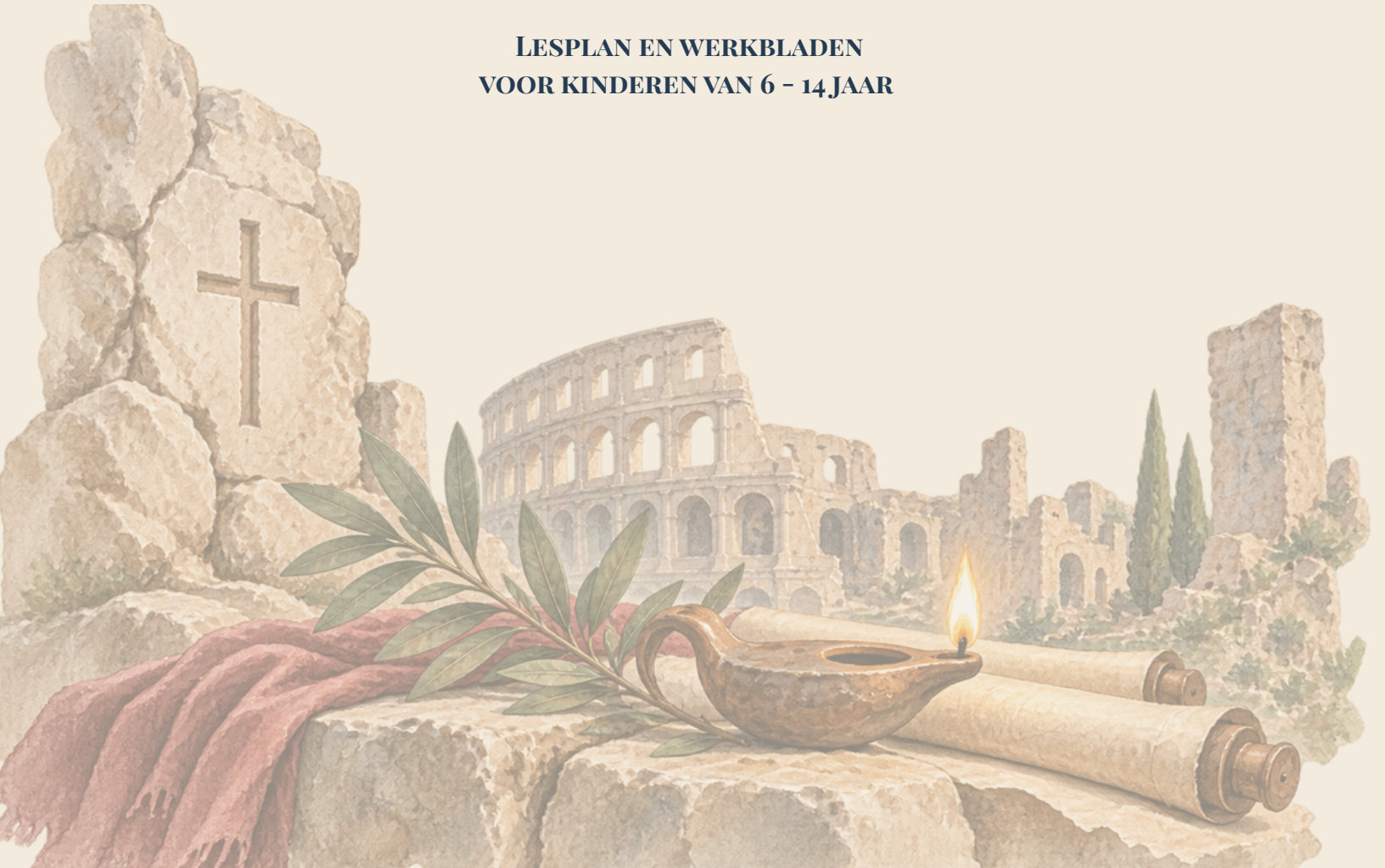
Wijs hen de Weg

Bijbelsonderwijs begint thuis

De Bijbelse Tijdlijn

Van Stefanus en Paulus tot vervolgde christenen vandaag

Lesplan en werkbladen
voor kinderen van 6 - 14 jaar

Voorwoord

Wat fijn dat je met deze les aan de slag gaat

Mijn passie voor theologie en apologetiek komt voort uit een verlangen dat steeds sterker is geworden: ik wil niet alleen weten wát ik geloof, maar ook **waarom** ik het geloof. En ik wil dat ook kunnen uitleggen wanneer anderen daar vragen over stellen. De Bijbel roept ons immers op om bereid te zijn verantwoording af te leggen van de hoop die in ons is, met zachtmoedigheid en respect (1 Petrus 3:15).

Datzelfde verlangen heb ik voor mijn kinderen. God geeft ouders de opdracht Zijn woorden door te geven aan de volgende generatie en er met onze kinderen over te spreken in het dagelijks leven (Deuteronomium 6:6–7).

Daarom zijn bij ons thuis deze Bijbelschooltjes ontstaan: samen de Bijbel openen, vragen stellen, geschiedenis en bronnen onderzoeken en ontdekken waarom we geloven wat we geloven.

Wat ik voor mijn eigen kinderen maak, deel ik graag met andere ouders. Niet omdat je als ouder overal het antwoord op moet weten, maar om je te bemoedigen samen met je kinderen op onderzoek uit te gaan.

Een paar dingen die mij daarbij helpen:

- Stel veel vragen. Geef niet altijd direct zelf het antwoord, maar vraag: Waarom denk je dat? Hoe zouden we dit kunnen weten? Waar kunnen we dit onderzoeken?
- Geef ruimte voor verkeerde antwoorden. Een kind hoeft niet bang te zijn iets verkeerds te zeggen. Juist door samen verder te denken, leren ze hun gedachten te onderzoeken en onderbouwen.
- Pas de les aan je kind aan. Sommige vragen kunnen heel eenvoudig, andere kun je met oudere kinderen veel dieper behandelen.
- Laat het gesprek niet stoppen wanneer de les voorbij is. Komt een onderwerp later terug in het nieuws, een film, op school of in een gesprek? Pak de les er dan weer bij. Vraag wat je kind ervan vindt en leg samen de verbinding met wat jullie eerder hebben geleerd.

Mijn hoop is dat deze lessen kinderen helpen om niet alleen te kunnen zeggen “dit geloof ik”, maar steeds beter te begrijpen: “dit is waarom ik het geloof.”

Liefs,
Bonicia

DE BIJBELSE TIJDLIJN

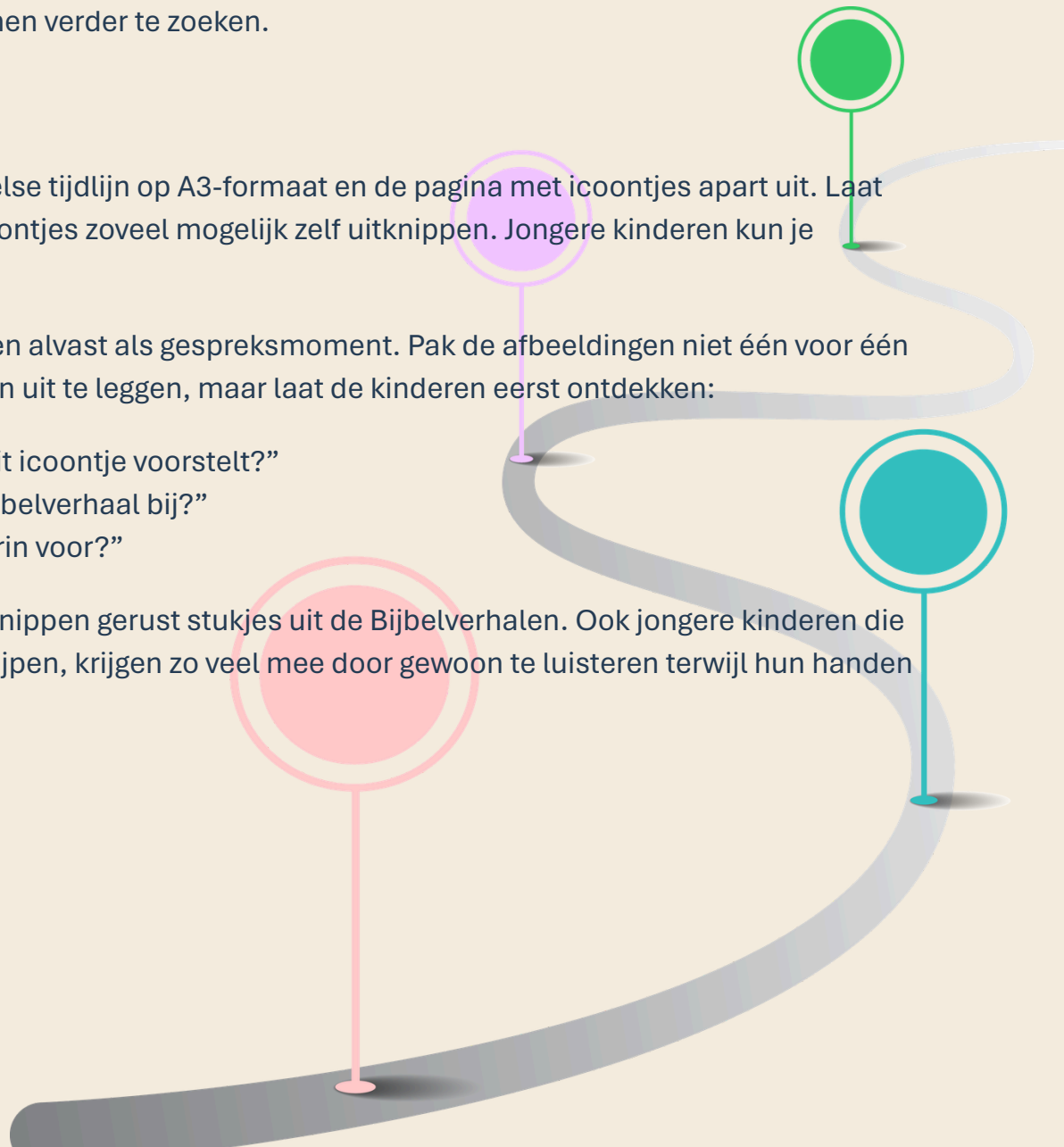
Doel van de les

De Bijbel bestaat uit veel verschillende boeken en verhalen, maar samen vertellen ze één groot verhaal. Met deze tijdlijn ontdekken kinderen waar bekende gebeurtenissen ongeveer thuishoren en hoeveel Bijbelkennis ze al hebben.

Het doel is niet dat alles meteen goed ligt. Laat kinderen eerst zelf kijken naar de icoontjes, vertellen wat ze herkennen en bedenken waar het volgens hen op de tijdlijn hoort.

Belangrijk voor ouders: geef niet meteen het antwoord. Vraag eerst:
Wat zie je? Welk verhaal doet dit je aan denken? Wie kwam hierin voor? Denk je dat dit vóór of ná … gebeurde? Waarom?

Verkeerde antwoorden zijn niet erg. Ze laten juist zien wat een kind al weet en geven aanleiding om samen verder te zoeken.

Aan de slag

Print de grote Bijbelse tijdlijn op A3-formaat en de pagina met icoontjes apart uit. Laat de kinderen de icoontjes zoveel mogelijk zelf uitknippen. Jongere kinderen kun je natuurlijk helpen.

Gebruik het knippen alvast als gespreksmoment. Pak de afbeeldingen niet één voor één uit om alles meteen uit te leggen, maar laat de kinderen eerst ontdekken:

“Wat denk je dat dit icoontje voorstelt?”
“Ken je hier een Bijbelverhaal bij?”
“Wie kwamen daarin voor?”

Vertel tijdens het knippen gerust stukjes uit de Bijbelverhalen. Ook jongere kinderen die nog niet alles begrijpen, krijgen zo veel mee door gewoon te luisteren terwijl hun handen bezig zijn.

DE BIJBELSE TIJDLIJN

Eerst zelf proberen

Zijn alle icoontjes uitgeknipt? Leg dan de A3-tijdlijn neer en laat de kinderen eerst zonder hulp proberen de icoontjes op de juiste plekken te leggen.

Nog niet plakken!

Laat ze schuiven, twijfelen en van gedachten veranderen. Vraag bijvoorbeeld:
“Waarom leg je deze daar?”
“Denk je dat dit vóór of na Mozes gebeurde?”
“Welke gebeurtenis kwam volgens jou eerst?”

Daarna gaan jullie samen de tijdlijn langs. Laat je kind eerst vertellen wat het al weet en gebruik de lesstof op de volgende pagina's om waar nodig aan te vullen.

> *Onthoud: het doel is niet een perfecte tijdlijn maken. Het doel is ontdekken wat je kind al weet, samen verbanden leggen en nieuwsgierig worden naar wat het nog niet weet.*

Samen door de tijdlijn

Nu gaan jullie samen kijken of de icoontjes goed liggen. Laat je kind steeds eerst vertellen wat het al weet. Vul daarna kort aan. Je hoeft niet alle informatie hieronder te vertellen; volg vooral de vragen en nieuwsgierigheid van je kind.

Schepping — Genesis 1–3
De Bijbel begint bij God, Die hemel en aarde schept. De mens wordt naar Gods beeld geschapen en leeft met Hem. Door de ongehoorzaamheid van Adam en Eva komt de zonde het verhaal binnen.

Vraag: Wat was er vóórdat de zonde kwam anders dan daarna?

Zondvloed — Genesis 6–9
De zonde verspreidt zich verder. In het verhaal van Noach komt Gods oordeel, maar ook redding: Noach en zijn gezin worden door de ark gered. Daarna sluit God een verbond met Noach, met de regenboog als teken.

Vraag: Waar doet de regenboog ons in dit verhaal aan denken?

DE BIJBELSE TIJDLIJN

Aartsvaders — Genesis 12–50
God roept Abraham en belooft hem een land, een groot nageslacht en dat door hem alle volken gezegend zullen worden. De lijn gaat verder via Isaak → Jakob (Israël) → zijn twaalf zonen. Uiteindelijk komt de familie in Egypte terecht.

Vraag: Hoe kwam de familie van Abraham uiteindelijk in Egypte terecht?

Egypte & Exodus — Exodus–Deuteronomium

Generaties later zijn de Israëlieten in Egypte tot slaven gemaakt. God roept Mozes en bevrijdt Zijn volk uit Egypte. Bij de Sinaï ontvangt Israël Gods geboden.

Vraag: Waarom denk je dat de Exodus zo'n belangrijke gebeurtenis werd voor Israël?

Intocht & richteren — Jozua–Richteren
Onder Jozua trekt Israël Kanaän binnen. Daarna volgt de tijd van de richteren. Steeds zien we ongeveer hetzelfde patroon: het volk keert zich van God af, komt in nood, roept tot Hem en wordt door een richter geholpen.

Vraag: Zie je een patroon dat steeds opnieuw terugkomt?

Koningen — 1 Samuel–2 Kronieken
Israël krijgt koningen. Denk aan Saul, David en Salomo. David krijgt een bijzondere plaats in de Bijbelse verhaallijn en God belooft dat zijn koningshuis zal voortduren (2 Samuel 7). Na Salomo valt het rijk uiteen.

Hier kun je alvast vooruitvragen:
“Waarom denk je dat het later belangrijk wordt dat Jezus ‘Zoon van David’ wordt genoemd?”

Je hoeft het antwoord nog niet helemaal te geven. Laat die vraag gerust even staan.

Ballingschap & terugkeer
Profeten waarschuwen Israël en Juda wanneer zij God verlaten. Uiteindelijk worden mensen uit hun land weggevoerd. Jeruzalem en de tempel worden verwoest. Later mogen groepen Joden terugkeren en worden Jeruzalem en de tempel herbouwd.

Vraag: Denk je dat Gods beloften nu voorbij zijn? Of gaat het verhaal nog verder?

Dat is een mooie overgang naar Jezus.

DE BIJBELSE TIJDLIJN

En dan komt Jezus

Laat nu de kinderen de icoontjes van Jezus' geboorte → bediening → kruisiging → opstanding bekijken.

Vraag eerst:
“Welke gebeurtenissen herken je?”
“Waarom denk je dat Jezus zo'n belangrijke plaats op onze tijdlijn heeft?”

Vertel daarna dat de evangeliën Jezus plaatsen binnen het verhaal dat hiervoor kwam. Hij wordt verbonden met Abraham en David (Mattheüs 1:1), verkondigt Gods Koninkrijk, roept discipelen, onderwijst en geneest. Hij wordt gekruisigd en Zijn leerlingen verkondigen vervolgens dat Hij uit de dood is opgestaan.

Vraag:
Welke dingen uit het Oude Testament herken je nu terug in het verhaal van Jezus?

Pinksteren & de eerste christenen — Handelingen
Na Jezus' hemelvaart ontvangen Zijn volgelingen met Pinksteren de Heilige Geest. De discipelen beginnen over Jezus te verkondigen en de eerste christelijke gemeenten ontstaan.

Het evangelie blijft niet in Jeruzalem. In Handelingen zie je het zich steeds verder verspreiden. Ook Saulus, die eerst christenen vervolgde, wordt een volgeling van Jezus en kennen we later als Paulus.
Laat ze op de tijdlijn kijken:
“Waar begon de kerk?”
“Hoe denk je dat het geloof uiteindelijk helemaal bij ons terecht is gekomen?”

Paulus, de brieven & de vroege kerk
De eerste christenen hadden nog geen gebonden Nieuwe Testament zoals wij dat nu kennen. Er werden evangeliën en brieven geschreven, gekopieerd, voorgelezen en doorgegeven binnen christelijke gemeenschappen.

Paulus schreef brieven aan verschillende gemeenten. Ook andere nieuwtestamentische brieven hielpen de eerste christenen bij vragen over geloof en christelijk leven.

Vraag:
Waarom zouden christelijke gemeenten brieven aan elkaar bewaren en doorgeven?

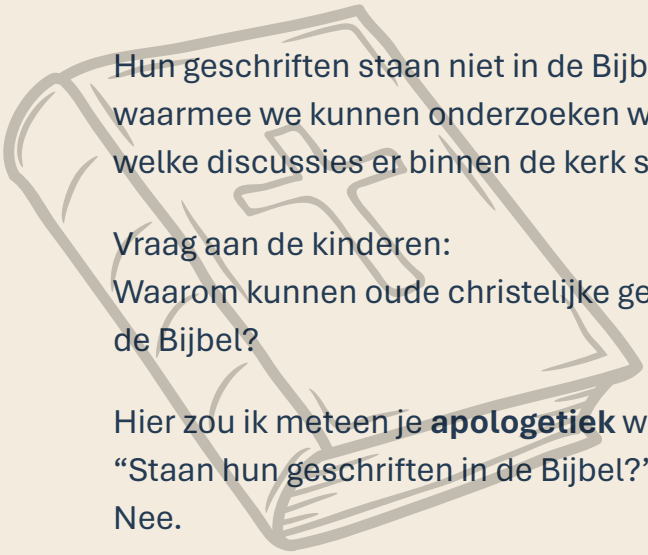

DE BIJBELSE TIJDLIJN

Maar de tijdlijn stopt niet bij de Bijbel...

De kerkvaders
De apostelen stierven, maar volgende generaties christenen bleven het geloof doorgeven. Uit de eerste eeuwen hebben we geschriften van vroege christelijke leiders die vaak apostolische vaders en later kerkvaders worden genoemd.

Polycarpus bleef Jezus trouw tijdens vervolging.
Athanasius verdedigde de leer dat Jezus werkelijk God is.
Augustinus schreef uitgebreid over onderwerpen zoals genade, zonde en het christelijke leven.

Hun geschriften staan niet in de Bijbel. Het zijn wel belangrijke historische bronnen waarmee we kunnen onderzoeken wat christenen in de eerste eeuwen geloofden en welke discussies er binnen de kerk speelden.

Vraag aan de kinderen:
Waarom kunnen oude christelijke geschriften waardevol zijn, ook al behoren ze niet tot de Bijbel?

Hier zou ik meteen je **apologetiek** weer terugbrengen:
“Staan hun geschriften in de Bijbel?”
Nee.

“Zijn ze daarom waardeloos?”
Ook nee.

Het zijn historische bronnen waarmee we kunnen onderzoeken wat christenen na de tijd van de apostelen geloofden, bespraken en doorgaven.

En dan een leuke vraag voor oudere kinderen:
“Als iemand over 1.500 jaar wil weten wat christenen in ónze tijd geloofden, welke bronnen zouden ze dan kunnen onderzoeken?”

DE BIJBELSE TIJDLIJN

De rode draad

Kijk aan het einde samen van links naar rechts:
Schepping → zonde → Noach → Abraham → Israël → Mozes → koningen → ballingschap → terugkeer → Jezus → eerste christenen → kerk

Vraag:
“Kun jij nu zonder hulp het grote verhaal vertellen met alleen de icoontjes?”

DE BIJBELSE TIJDLIJN

Toets voor kinderen vanaf 12 jaar

Naam: _____
Datum: _____

1. **Zet in de juiste volgorde**
Nummer de gebeurtenissen van 1 t/m 8, waarbij 1 het eerst gebeurde.
___ Ballingschap
___ Schepping
___ Jezus' geboorte
___ Exodus uit Egypte
___ Abraham wordt door God geroepen
___ Koning David
___ Zondvloed
___ Terugkeer uit ballingschap

2. Wie of wat hoort erbij?
Schrijf de juiste naam of gebeurtenis op.
a. God beloofde hem een groot nageslacht en dat door hem alle volken gezegend zouden worden. » .....
b. Hij leidde de Israëlieten uit Egypte. » .....
c. Hij was koning van Israël en kreeg de belofte over zijn koningshuis. » .....
d. Zijn twaalf zonen staan aan het begin van de twaalf stammen van Israël. » .....
e. Tijdens deze gebeurtenis ontvingen Jezus' volgelingen de Heilige Geest. » .....
f. Hij vervolgde eerst christenen en werd later zelf een volgeling van Jezus. » .....

3 . Leg het verband uit
Beantwoord in één of twee zinnen.
a. Waarom is Abraham belangrijk voor de rest van het Bijbelse verhaal?
.....
b. Hoe kwamen de nakomelingen van Abraham uiteindelijk in Egypte terecht?
.....
c. Wat gebeurde er met Israël nadat de periode van de richteren voorbijging?
.....
d. Waarom is de ballingschap een belangrijk moment in de geschiedenis van Israël?
.....

DE BIJBELSE TIJDLIJN

Toets voor kinderen vanaf 12 jaar

4. Van het Oude naar het Nieuwe Testament

a. Waarom is het belangrijk dat Jezus in het Nieuwe Testament met Abraham en David wordt verbonden?

.....

.....

b. Zet in de juiste volgorde:

___ Pinksteren
___ Jezus' geboorte
___ De eerste christelijke gemeenten ontstaan
___ Kruisiging en opstanding
___ Jezus' bediening

c. Wat gebeurde er met de volgelingen van Jezus na Pinksteren?

.....

5. De eerste christenen

a. Waarom schreven Paulus en andere christelijke leiders brieven aan gemeenten?

.....

.....

b. Noem twee dingen die je uit het boek Handelingen over de eerste christenen leert.

1.
2.

6. De kerkvaders & historische bronnen

a. Wat bedoelen we met 'kerkvaders'?

.....

b. Omcirkel drie namen die bij de vroege kerk/kerkvaders horen:

Mozes – Augustinus – David – Athanasius – Polycarpus – Salomo

c. Staan de geschriften van de kerkvaders in de Bijbel?

☐ Ja
☐ Nee

d. Wat is het verschil tussen zeggen:

"Dit staat in de Bijbel" en "Dit weten we uit een historische christelijke bron"?

.....

.....

DE BIJBELSE TIJDLIJN

Toets voor kinderen vanaf 7 jaar

Naam: _____
Datum: _____

1. Wat gebeurde eerst?
Zet een 1 bij wat eerst gebeurde en een 2 bij wat daarna gebeurde.
a.
☐ God schept de wereld
☐ Noach bouwt de ark
b.
☐ Mozes leidt het volk uit Egypte
☐ Abraham krijgt een belofte van God
c.
☐ Jezus wordt geboren
☐ David wordt koning
d.
☐ Pinksteren
☐ Jezus staat op uit de dood

2. Wie ben ik?
Trek een lijn naar de goede persoon.

Ik bouwde een grote ark.	Mozes
God beloofde mij een groot nageslacht.	Noach
Ik leidde Gods volk uit Egypte.	Paulus
Ik was koning van Israël.	Abraham
Eerst vervolgde ik christenen, later volgde ik Jezus.	David

3. Zet het verhaal op volgorde
Schrijf 1 t/m 6.
___ Jezus wordt geboren.
___ God schept de wereld.
___ Abraham krijgt een belofte van God.
___ De eerste christelijke gemeenten ontstaan.
___ Noach bouwt de ark.
___ Mozes leidt Israël uit Egypte.

DE BIJBELSE TIJDLIJN

Toets voor kinderen vanaf 7 jaar

4. Kies het goede antwoord

Wie heeft de wereld geschapen?
☐ Abraham ☐ God ☐ Mozes

Hoe heet het volk dat uit Egypte werd bevrijd?
☐ Israëlieten ☐ Romeinen ☐ Egyptenaren

Wie leidde het volk uit Egypte?
☐ David ☐ Mozes ☐ Paulus

Wie werd koning van Israël?
☐ David ☐ Noach ☐ Abraham

Wie staat centraal in het Nieuwe Testament?
☐ Jezus ☐ Mozes ☐ Noach

5. Jezus en de eerste christenen

Maak de zinnen af.
Jezus stierf aan het _____.
Daarna stond Jezus op uit de _____.

Met Pinksteren ontvingen Jezus' volgelingen de:
☐ Heilige Geest ☐ Tien Geboden ☐ ark

Na Pinksteren gingen de volgelingen van Jezus:
☐ stoppen met vertellen over Jezus ☐ andere mensen over Jezus vertellen
☐ terug naar Egypte

6**. De kerkvaders**

Na de apostelen bleven christelijke leraren het geloof doorgeven. Sommige belangrijke leraren uit de vroege kerk noemen we kerkvaders.

Omcirkel de namen van kerkvaders:
Augustinus – Mozes – Athanasius – Noach – Polycarpus

Staan de boeken van Augustinus en Athanasius in de Bijbel?
☐ Ja ☐ Nee

Hun oude geschriften kunnen ons helpen ontdekken:
☐ wat vroege christenen geloofden en bespraken ☐ hoe Noach zijn ark bouwde
☐ hoeveel dieren er vandaag leven

DE BIJBELSE TIJDLIJN

Toets voor kinderen vanaf 7 jaar

Teken zelf!

Welk verhaal van de tijdlijn vond jij het interessantst?
Teken hieronder een icoontje waarmee iemand anders jouw Bijbelverhaal zou kunnen herkennen.

⬜

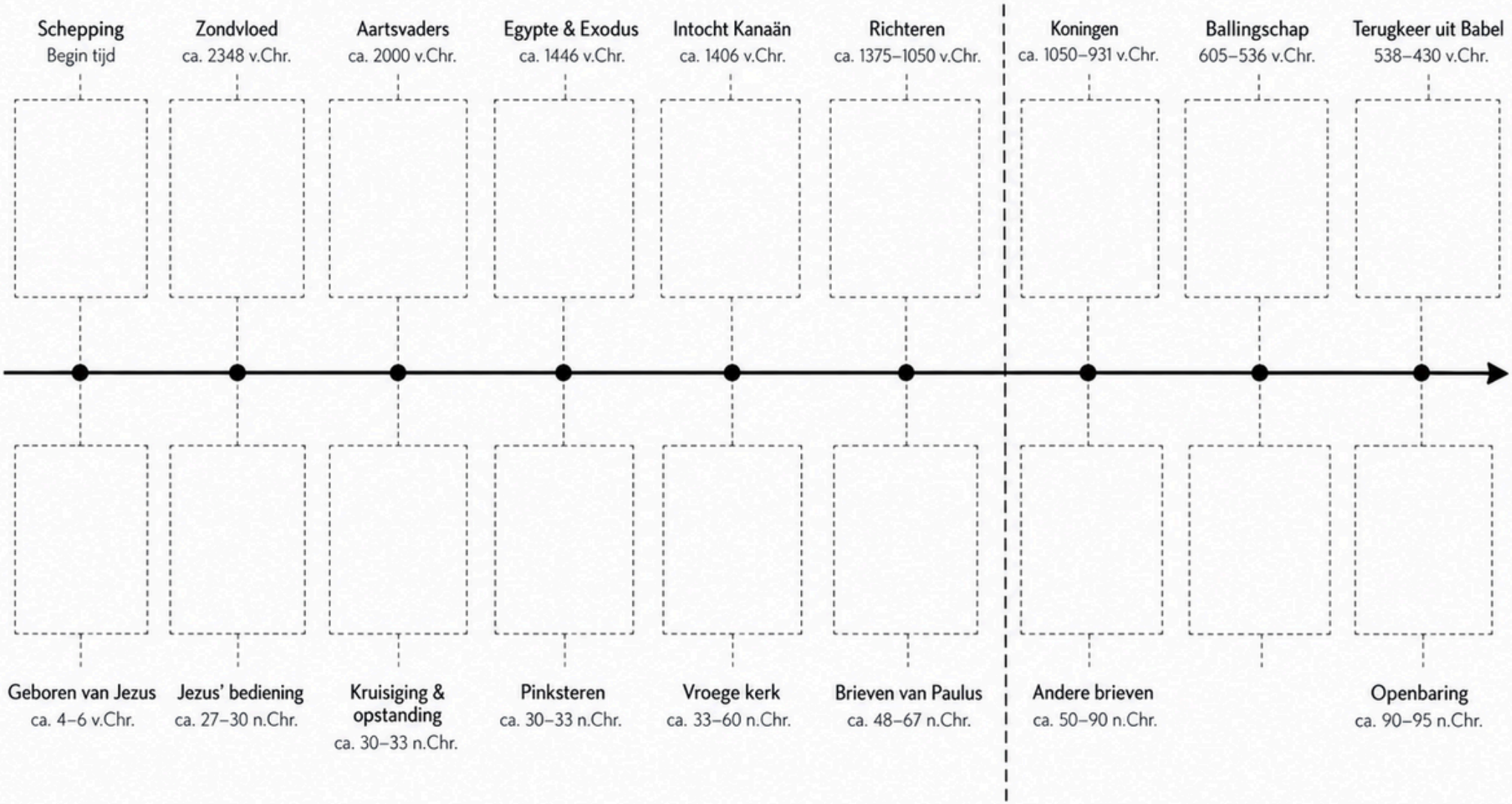
⬜

⬜

Welk verhaal heb je getekend?

BIJBELSE TIJDLIJN

VAN SCHEPPING TOT DE VROEGE KERK

X
X
II
X
X
III
II
XI

